Digitální genderová nerovnost

V dnešním rychle se měnícím světě jsou digitální dovednosti a rovný přístup k technologiím nezbytné pro každodenní život. Pro objednání se na lékařské vyšetření, přes komunikaci s místními úřady až po podání žádosti o zaměstnání se digitální nástroje staly nepostradatelnými. Digitální transformace přesunula mnoho služeb, část pracovního trhu i sociální interakce do online prostředí. Ne všichni však mají stejný přístup, dovednosti, sebevědomí či příležitosti k tomu, aby z těchto změn plně těžili.

Digitální genderová nerovnost označuje významné rozdíly mezi ženami a muži v přístupu k informačním a komunikačním technologiím (ICT), v digitálních dovednostech, jejich využívání a zastoupení.

Zvyšování účasti žen v digitálních odvětvích je vnímáno jako klíčový ekonomický motor. Výzkumy naznačují, že pokud by ženy tvořily **45 % odbornictva** v ICT, měl by HDP Evropské unie do roku 2027 vzrůst o **260 až 600 miliard EUR**.

Časová chudoba

Ženy vykonávající neplacenou domácí práci nesou nepřiměřenou zátěž, která vede k tzv. **„časové chudobě“**. Tento nedostatek času a energie jim brání v rozvoji pokročilých digitálních dovedností nebo v budování online podnikání. Jejich potřeby v digitálních politikách a návrzích systémů AI často zůstávají zcela **neviditelné**.

AI stereotypy: Digitální zrcadlo předsudků

Algoritmy AI často reprodukují historické nerovnosti, což vede k diskriminaci žen při výběrových řízeních. Systémy AI jsou často navrhovány bez ohledu na potřeby žen, což posiluje genderové stereotypy v digitálním prostoru.

Digitální skleněný strop

Ženy, osoby staršího věku a osoby s fyzickým znevýhodněním narážejí na bariéry při snaze získat pokročilejší technické kompetence, jako je tvorba obsahu nebo řešení technických problémů. Zatímco u osob mladšího věku (16–24 let) panuje v dovednostech téměř rovnost, ve věkové skupině 65–74 let má základní dovednost jen **23 % žen oproti 34 % mužů.** (Eurostat, 2023)

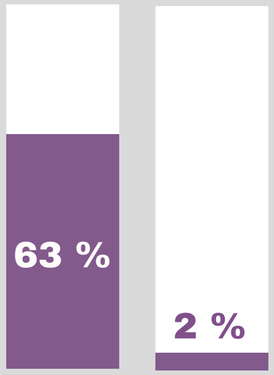
Digitální vyloučení nejvíce postihuje starší ženy s nízkým vzděláním a ženy z venkovských oblastí. U těchto skupin hrají roli i kulturní faktory, jako strach z technologií nebo jejich vnímaná složitost.

Temná stránka internetu: Genderově podmíněné násilí

Každá **desátá žena** se od svých **15 let** setkala s kybernetickým násilím. GPN zahrnuje sexuální zneužívání prostřednictvím **obrázků**, **kyberstalkingu** a **nenávistných projevů**. Toto násilí umlčuje hlasy žen a omezuje jejich bezpečnou účast v digitálním světě.

Inovační paradox

Technické startupy vedené ženami dosahují o **63 % lepších výsledků**, přesto v Evropě získávají pouze **2 % rizikového kapitálu**.

Inovační paradox přetrvává kvůli stereotypům ve STEM oborech, nižší sebedůvěře žen a neflexibilním pracovním podmínkám.

Hypatia
Digital Gender Gap, Digital Violence, Housemaking. An education and awareness programme

Česko

Vysoký standard se skleněným stropem

Průměr EU 55,6

69 SKÓRE

V úrovni základních digitálních dovedností je ČR na 5. místě v EU (disponuje jimi 69,1 % populace). Česko vyniká v základní gramotnosti, ale naráží na bariéry v odborném uplatnění žen.

ČR dosáhla téměř univerzálního přístupu k internetu (87 % dospělých), ale vykazuje největší genderový rozdíl v cenové dostupnosti v EU – internet si nemůže dovolit 1,2 % žen oproti 0,7 % mužů.

10 %

Podíl žen v rámci ICT zaměření je jedním z nejnižších v Unii.

28 %

Podíl žen zapojených do výzkumu a vývoje je nejnižší v celé EU.

98 %

98 % žen v domácnosti se připojuje k internetu denně, avšak spíše ze sociálních důvodů.

Itálie

Průměr EU 55,6

46 SKÓRE

Pouze 45,8 % populace má základní digitální dovednosti, což Itálii řadí na 23. místo v EU.

Jako jediná země v projektu vykazuje horší cenovou dostupnost pro muže (2,1 %) než pro ženy (2 %).

Regionální disparity

52,9 % vs. 34 %

Existuje hluboká propast mezi severem a jihem. Nerovnost se prohlubuje v neprospěch žen v jižních oblastech.

17,1 %

Podíl žen v ICT je velmi nízký. Přestože má Itálie absolutní počet žen ve výzkumu (přes 115 000), v oblasti AI tvoří ženy jen 30,9 % odbornictva.

19 % a 23,1 %

Pouze 19 % osob s inženýrským titulem tvoří ženy. A pouze 23,1 % žen zastává vedoucí pozice.

Malta

Šampion v infrastruktuře s bariérou v kariéře

Malta je lídrem v konektivitě, ale má potíže s udržením žen v technologických profesích. Od roku 2021 je jedinou zemí EU se 100% pokrytím sítí s velmi vysokou kapacitou (VHCN).

Průměr EU 55,6

63 SKÓRE

Úroveň základních digitálních dovedností (63 %) je nad průměrem EU. Malta má také nejvyšší míru užívání sociálních sítí (76,65 %).

Ženy na Maltě mají nejvyšší úspěšnost při získávání výzkumného financování v EU (54%).

54 %

14,7 %

Navzdory těmto úspěchům má Malta druhý nejnižší podíl žen mezi ICT odbornictvem v EU (pouze 14,7 %)

Malta vykazuje největší rozdíly mezi pohlavími ve vzdělání v oblasti ICT.

5,5 %

Podíl absolvenstva studujících programů v oblasti ICT.

1,1 %

Španělsko

Průkopník optiky a šedá propast

Průměr EU 55,6

66 SKÓRE

Základní digitální dovednosti má 66,2 % populace. Španělsko je také evropským lídrem v optických sítích, které jsou dostupné pro 95 % domácností.

60 %

Trápí ho však tzv. šedá digitální propast, kdy internet využívá pouze 60 % osob ve věku 65–74 let.

Zastoupení žen v ICT oblasti **20 %**

Zastoupení žen ve STEM oborech **16 %**

Podíl žen zastávající vedoucí pozice v technologickém sektoru **5,1 %**

Spolufinancováno Evropskou unií

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

Jsem pro rovnost. Nora